

VALI 111!

Seekordne Grüüne jätkab ja lõpetab kahes eelmises numbris alanud EER Euroopa Parlamendi kandidaatide ja Eestimaa Roheliste sõnumite tutvustamist.

VALDUR LAHTVEE

... arutleb, kuidas looduse jõudude mõju saab vajalike tehniliste lahendustega leevendada või vältida.

ALEKSEI LOTMAN

Maailma suurima majandusblokina on ELil kõrgendatud vastutus aktiivselt tegelda topeltväljakutsega - võidelda kliimamuutustega, seistes samal ajal ka globaalselt säästva arengu ja sotsiaalse õigluse eest.

SIRLI PEHME

... tõdeb, et Euroopa Liidu valitsemiskorraldus peab muutuma demokraatlikumaks. Otsusteni jõudmise protsess peab olema oluliselt kaasavam ja Brüsseli koridorides tehtav lobbytöö läbipaistvam.

AHTO OJA

... selgitab, kuidas tõeline pühendumine energiarevolutsioonile, viiks miljonite töökohtade loomiseni taastuvenergia tootmises ja kasutamises ning sellega seotud sektorites.

Kliimamuutuste ja inimtegevuse vahel on seosed

VALDUR LAHTVEE

Euroopa Parlamendi kandidaat

Eesti keskkonnaprobleemid on täna suures osas samad, mis paarikümmend aastat tagasi - vaid plaanimajanduse aegse suurtööstuse ja suurmajandite keskkonnakasutusest ja heitmetest tekkinud laialt ulatav surve keskkonnale on asendunud turumajanduse ja „kasu-kohe-kätte“ mentaliteedist tingitud kohatise keskkonnamuutuse (loe loodusvarade) ülekasutusega.

Eraldi võib olulisimate keskkonnaprobleemidena nimetada elektritootmisega - ja ebaefektiivse energiakasutusega - kaasnevaid heitmeid (80-90% Eestis tekkivatest õhuheitmetest ja jäätmetekkest) ning nende mõju ökosüsteemile ja inimese tervisele, metsade kohatise ülekasutusega kaasnev väärtuslike elupaikade ja liigilise mitmekesisuse vähenemine ning autotranspordi kasvuga kaasnevate heitmete kasv ja sellest tingitud linnade õhukvaliteedi halvenemine ja mõju inimese tervisele. Heaolu ja majanduskasvu saavutamine lähiaastatel on toonud kaasa keskkonnaseisundi taashalvenemise. Kinnituseks kasvõi fakt, et praeguse Valitsuse mõõdalaskmistest tõttu kasvavad Eesti summaarsed õhuheitmed 2007. aastal võrreldes varasemate aastatega veerandi võrra!

Eesti majandus on oluliste majanduse efektiivsusnäitajate osas nagu energiakasutuse intensiivsus või materjalitootlikkus nii Läänemere piirkonna riikide kui ka ELi liikmesriikidega võrreldes liiga energia- ja materjalimahukas, mis suuresti on tingitud väliskulude mitteamistamisest loodusvarade hinna määramisel ja madalatest keskkonnamaksudest. See paneb olulise pitseri ka meie majandusele: Eesti ettevõtete tegelik konkurentsivõime pikemas perspektiivis ei sõltu mitte sellest, kui odavana suudame hoida elektri hinna ettevõtetele ja tarbijatele, vaid hoopis sellest, kui efektiivsed oleme oma loodusva-

rasid, sh energiat kasutades.

Tänaseks olulisimaks globaalseks, sealhulgas ka meid eestlasi mitmetpidi mõjutavaks keskkonnaprobleemiks on kasvahoonegaaside õhku-paiskamise tagajärjeks olevad kliimamuutused. Kliimamuutuste ja inimtegevuse vahel seoseid mõista on tihti raske, kuid nad on olemas ja tõestatud. Igapähe meist - meie käitumis- ja tarbimisharjumustest - sõltub, kas jätkame keskkonnamuutusi ülekasutavat ning loodusvahasid ja energiat raiskavat tarbimist, nii nagu see toimub juba täna meie lastelaste arvelt või püüame oma vajaduste rahuldamise saavutada raiskamist lõpetades. See on võimalik.

Loodus on ettearvamatult ja eriti ettearvamatult on muudatused seoses kliima soojenemise ja atmosfääri kogunenud energia vallandumise tagajärjel. Kliimamuutused on meil igapähe omal nahal tuntavad või teleriekraanil nähtud ja nende mõju looduskatastroofide näol just inimese poolt viimase sajandi jooksu uusasustatud aladel, mis varasemalt elamiseks sobimatud (rannikualad, deltid, poldrid), on nüüd märksa rohkem elusid või kulusid nõudvamad kui aastakümneid tagasi. Ikka sellepärast, et inimene on ruumi- või toidupuuduse või elukeskkonna kvaliteedi tõttu märksa haavatavamatele aladele elama asunud.

Kui prognoosid, et kliima soojenemise tõttu 2 kraadi võrra näiteks pooluste jääkate sulab ja maailmamere pind 6 meetri võrra tõuseb või et Arktika jääkatte jaheda sulamisveemassid Golfi hoovuse peatavad ja seejärel Euroopas üldine kliima jahenemine hakkab, võivad nii muutuste ajaskaala kui ka mõjuvõime tõttu Eestit ja eestlasi vähe mõtlema panna, siis mõnegi riigi jaoks on sarnased küsimused täna valitsustungite päevakorras.

VALDUR LAHTVEE

EERi välissuhete eestkõneleja, Riigikogu liige ja fraktsiooni juht. Metsainsener, keskkonnakaitses tegutsenud riigi-ametis, ettevõtluses, konsultandina ja keskkonnakaitsesuundade liikmena juba 30 aastat. Koordineerinud Keskkonnaminis-teriumis EL keskkonnaseadustiku ülevõtmist 1998-2000. Endine Eesti Kongressi liige, Valgetähe V klassi teene-temärgi ja Hispaania Teeneteordu komandöritähe kavaler.

Säästev areng õiglasemas maa ilmas

Ülemaailmse sotsiaalse õigluse võimaldamist ja kliimamuutuste peatamist peetakse vastuolulisteks eesmärkideks, kuid neid saab ja tuleb lahendada koos. Euroopa Liit peab selles olema eeskujuks, vähendades oma ökoloogilise jalajäl-

je suurst selle õiglase tasemeni ja lõpetama vaesemate partnerriikide kurnamise ebaõiglase kaubandus- ja investeerimispoliitikaga. Rohelised soovivad, et EL heidaks kõrvale oma agressiivse välisurgude lähenemise strateegia "Globaalne

Euroopa". Võrdsed võimalused maailmastahendavad paljuski ka selliste tehnoloogiate kättesaadavaks muutmist kõigis riikides, mis võimaldaks inimväärsel elujärjel ka madalate energiakuludega.

Sissejuhatus

Maailma suurima majandusblokina on ELil kõrgendatud vastutus aktiivselt tegelda topeltväljakutsega - võidelda kliimamuutustega; seistes samal ajal ka globaalselt säästva arengu ja sotsiaalse õigluse eest. Rohelised ei näe neid kahte eesmärki vastukäivatena, juhuil kui EL toetab üleilmseid juhtimisstruktuure, mis oleks küllalt tugevad, et kehtestada kõige rangemad ökoloogilised standardid ja vältida konflikti liikumisel säästva süsinikuvahese majanduse suunas ning tegutseb vastutustundlikult üleilmsetel tasandil.

Peamised faktid ja andmed

Pärast viimaseid liitumismisvõrusid on EL oma SKTga (16,62 triljonit USA dollarit) välja vahetanud USA kui suurima majandusbloki (2007; USA 13,48 triljonit USA dollarit). Võrdluseks moodustab Hiina kiiresti kasvav majandus ainult viiendiku ELi SKTst (3,28 triljonit USD). SKT näitajad räägivad vähe inimeste - ja planeedi - elutingimustest. Majanduskasvul on otsene mõju ökosüsteemidele ja inimkonnale. Vastavalt ökoloogilise jalajälje metodoloogiale kasutavad inimesed praegu planeedi kõiki olemasolevaid ressursse 1,25 korda liiaga. ELi jalajalg on 2,2 korda suurem kui selle enda bioloogiline võimsus. ELi majanduslik tugevus sõltub seega ligipääsust ressurssidele, näit. energia, mineraalid ja puit, mida Euroopal endal on vähe.

ELi majanduslik tugevus sõltub ka hõlpsast ligipääsust välisurgudele, selleks et müüa oma kaupu ja teenuseid ning võimaldada Euroopa ettevõtetele investeerida loodusressursside kasutamisse. Arvestades seda, et WTOs kaitsevad arenguriigid neid jõulisemalt oma majandushuve, on EL 2006. aastal loonud agressiivse kahepoolse turu avamise strateegia Global Europe. Selle eesmärk on takistamatu ligipääs toorainele ja katkematu keti loomine Euroopa firmadele materjali hankimiseks, tootmiseks ja müümiseks, kus iganes see kõige odavam on.

Turu täielik avamine on paljudel juhtudel kahjulik

sotsiaalsele arengule vaesemates riikides, mis sageli vajavad kaitset, et omaenda majandust arendada. Turu avamine võib negatiivselt mõjuda ka kohalike elanike toiduga kindlustamisele ning viia kohalike põllumajanduslike kogukondade hävitamisele. Eriti Aafrikas ei suuda kohalikud farmerid konkureerida põllumajandusliku impordiga EList, mis saab ELi ühise põllumajanduspoliitika kohaselt tohutuid toetusi. Kuigi üleilmne vaesus on viimase kümneni jooksul pisut vähenenud, on selle põhjustanud peamiselt arenevate riikide, eriti Hiinas majandusareng. Samal ajal jääb aga enamik aafrikalasi päris vaeseks või süvenevate praegune vaesus veelgi.

Ametlik arenguabi (ODA) peaks vaesuse ületama ja võimaldama vaesematel riikidel ÜRO aastatuhande arengueesmärgid saavutada. Ometi täitsid ainult Taani, Luxembourg, Holland ja Rootsi ÜRO eesmärgi, et arenenud riigid kulutavad 0,7% oma rahvamajanduse kogutulust (GNI) ODA peale. Keskmiselt kulutavad liikmesriigid kõigest 0,4% ja see protsent on viimastel aastatel vähenenud. Lisaks õnnestab ELi arengupoliitikat ELi agressiivne kaubanduspoliitika ja vastu seis kõige vaesemate riikide võlakoorma kergendamisele.

Praegu on arenguriigid üleilmsetes majandusinstituutsioonides alaeindatud. Kui ELi liikmesriikidel on 824 kohta 24st Maailmapanga ja IMFi nõukogudes, siis 43 Aafrika riiki on neis mõlemas esindatud ainult ühe nõukogu liikmaga. WTOs on paljud Aafrika riigid esindatud ainult ühe diplomaadiga.

Tegevusetuse tagajärjed

Iga viivitus ülesande lahendamisel peatada kliimamuutused, võimaldades samas säästlikku üleilmset arengut ja sotsia-

siaalset õiglust, suurendab dramaatiliselt vaesuses elavate inimeste arvu ja põhjustab migratsiooni rikkaste riikidesse, kuna kliimamuutuse tagajärgede käes kannatavad üha suuremad regioonid.

Puuduv poliitiline tahe loovutada mõjuvõimu üleilmsetes juhtimises suurendab poliitilist koordineerimist regionaalset tasandil, mille abil vältida kohalike konfliktide nappide ressursside pärrast ja kliimaga seotud migratsiooni.

Euroopa Liidu võimalused

EÜ asutamisleping nõuab liikmesriikidelt nende tegevuse koordineerimist rahvusvahelistes organisatsioonides ja "ühiste positsioonide toetamist". Siiski puudub ELil pädevus esindada liikmesriike rahvusvahelistes organisatsioonides, näiteks ÜROs, Maailmapangas ja IMFis. Praktikas annavad paljud rahvusvahelised organisatsioonid jälgija staatuse Euroopa Komisjonile. Lisaks koordineerib roteeruv ELi presidentuur Euroopa direktoreid Maailmapangas ja IMFis ja organiseerib iga-aastaseid arvamustevahetusi Euroopa Komisjoni ja europarlamentidega Brüsselis. Euroopa Keskpang (EKP) koordineerib euroala esindajate tegevust IMFis.

Euroopa Parlamendi kandidaat. Vali 111!

ELil on rohkem võimu arengukoostöö osas, milles pädevus on jagatud ELi ja liikmesriikide vahel. Europarlament peab heaks kiitma uued arengukoostöö lepingud. Aafrika, Kariibi mere ja Vaikse ookeani piirkonna riikidele (ACP) pakuvad liikmesriigid finantseerimist Euroopa Arengufondi EDF kaudu. Europarlament ei konsulteerita. Kõik teised arenguriigid saavad raha Arengukoostöö Instrumenti DCI kaudu, kus europarlamentil on kaasotsustusõigus.

Olukord kaubandusajades on teistsugune. WTO poliitika ja kõigi kahepoolsete kaubanduslepete osas on ühendused eksklusiivne pädevus ja Euroopa Komisjon peab läbirääkimisi ELi liikmesriikide nimel. Europarlamentidega konsulteeritakse ainult teatud tüüpi kau-

banduslepete osas.

Lissaboni lepingu jõustumine annaks kaubanduspoliitikas europarlamentidele kaasotsustusõiguse. Lissaboni leppes muutuks EL iseseisvaks juriidiliseks isikuks ja liidu välis- ja julgeolekupoliitika kõrgem esindaja esindaks ELi kõigil juhtudel, kus eksisteerib ELi ühine seisukoht. Lissaboni klassifitseeriks arengukoostööd kui "jagatud paralleelpädevuse" - see tähendab, et ELi poliitika on täielikult autonoomne liikmesriikide täielikult autonoomse poliitika kõrval.

Roheliste saavutused Euroopa Parlamendis 2004-2009

Rohelised on olnud ainuke poliitiline grupp, kes järjekindlalt vaidlevad selle vastu, et EL täidab Kyoto eesmärgi, "eksportides" oma heitkoguste vähendamist finantspanusega rohelistesse projektidesse arengumaades (CDM, Clean Development Mechanism), selle asemel et saavutada tegelik vähendamine kodus. Samal ajal oleme järjekindlalt taotlenud, et pool kasvuhuonegaaside lubatud heitkogustega kauplemise süsteemi (ETS) oksjonitulu-dest läheks kliimaga seotud tegevuse finantseerimiseks arenguriikides.

Rohelised võitlesid vabakaubanduslepetes kolmandate riikidega kaubavahtuse "kvalifitseerimise" eest sotsiaalse ja ökoloogiliste standarditega. Me

veensime europarlamenti nõudma, et vabakaubanduslepetes hõlmaksid siiduvat ja jõustavat peatükki säästva arengu kohta.

Rohelised on pidevalt hääletanud kõigi ELi põllumajandustoodete toetuste kaotamise poolt. Rohelised saavutasid europarlamenti enamuse nõusoleku küsimuses üle vaadata vabaturu lähenemisviisi põllumajandustoodete kaubavahtusele ja "kvalifitseerida" põllumajanduslike kaupade pääs turule sotsiaalsete ja majanduslike standarditega.

Rohelised said europarlamentis toetuse piiride reguleerimise meetmete osas Kyoto-järgses režiimis, nii et ELi ettevõtteid ei kannata konkurentsivõime pärrast vastastikuse impordi tõttu tööstusriikidega, kus süsinikumaksud puuduvad. Rohelised said ka europarlamenti toetuse "antidumpingu" eeskirjade reformi taotlemiseks, et importi riikidest, mis ei ole Kyoto kliimaeesmärgi tunustanud, saaks karistada "keskkonnamidumpingu" eest.

Rohelised saavutasid selle, et europarlament nõuab ELi poliitilist raamistikku ausa kaubanduse jaoks, tagades selle, et firmad,

mis sisenevad ausa kaubanduse turule, vastavad ausa kaubanduse kriteeriumidele, ja tehes kättesaadavaks "Toetuse aausale kaubandusele", edendamaks säästvat tootmist vaesemates riikides.

Rohelistel õnnestus veenda europarlamenti, et tehnilist innovatsiooni kliimasaastamiseks peaks nii ulatuslikult kui võimalik jagama vaesemate riikidega - vajadusel ka koos meetmetega, mis peatavad patendiomanike õigused, nagu see juba toimub oluliste ravimite puhul tervisekriisis vaevlevate vaesemate riikide suunal.

Mida rohelised soovivad

Rohelised nõuavad, et kõik Kyoto-järgsed kliimalepingud sisaldaksid täiendavaid suuri ja kohustusi heitkoguste vähendamiseks liikmesriikidele. ELi vähendamiste maksimum

tuleb saavutada pigem siseriiklikult kui "eksportida" väliste tasavarvelduste abil. Vähemalt 50% ELi heitkogustega kauplemise süsteemi oksjonitulu-dest tuleb kasutada programmi- de finantseerimiseks arenguriikides.

Rohelised soovivad ELi Aafrika, Kariibi mere ja Vaikse ookeani (ACP) piirkonna riikidega sõlmitavate majanduspartnerluse lepingute (EPAd) strateegia täielikku uuendamist, et võtta täielikult arvesse arenguprobleemid. ACP riigid peavad saama uuesti läbirääkimisi pidada nende EPAd üle, mis on juba allkirjastatud.

Rohelised soovivad ELi kaubandusstrateegia Global Europe täielikku uuendamist, nii et see aitaks aktiivselt kaasa kliimamuutustega võitlemise eesmärgile. Tarbetut kaubandust ei tohi soosida ja ülejäänud kaubandus tuleb "kvalifitseerida" nii, et see toetaks

importkaupade säästvat tootmist vastavalt ELi või üleilmsetele sotsiaalsetele ja ökoloogilistele standarditele.

Rohelised soovivad, et Euroopa Komisjon tegeleks ennetavalt WTO reformiga, mis muudab rahvusvahelised kaubanduseeskirjad legitiimsemaks ja arengusõbralikumaks, formuleerib need kliimamuutuste probleeme arvestades ümber ja tagab, et kaubanduseeskirjad ei asendaks üleilmseid sotsiaalseid, keskkondlikke ja rahvatervisestandardeid, vaid toetaksid neid.

Rohelised soovivad, et EL propageeriks aktiivselt ÜRO reformimist, et tugevdada selle rolli üleilmsete ökoloogiliste ja majanduslike reeglite kehtestamisel. Luua tuleb keskkonnanõukogu, samuti majandusjulgeoleku nõukogu, mille ees oleksid vastutavad Maailmapank, IMF ja WTO.

TÖÖD JÄTKUB. ROHELINE MAJANDUS LOOB UUSI TÖÖKOHTI.

Majanduskriisist aitab välja mitte kärpimine, vaid tark investeerimine tulevikku suunatud rohelisse majandusse. Rohelised soovivad Euroopa uue rohelise algatuse läbi luua järgmise 5 aastaga Euroopas vähemalt 5 miljonit uut töökohta. Töökohti aitab luua ja säilitada

panustamine rohelisse majandusse - näiteks taastuvenergia ja energiasäästu valdkondadesse. Inimeste heaolu ja majanduskasvu on võimalikud ka planeedi piratud loodusressursside ja kliimatasakaalu ohtu seadmata.

Julge unistada, vali Euroopale roheline tee! See on võimalik. Vali Rohelised Euroopa Parlamendile!

EESTIMAA/ROHELISED

Demokraatia ja Euroopa areng

Eurooplased tunnevad sageli, et nad ei saa mõjutada Euroopa Liidus toimuvat. Liikmesriikide valitsused põhjendavad teinekord oma tegematajätmissi alatult “Brüsseli-poolsete et-

tekirjutustega”. Selline hoiak tekitab kodanikes mulje, nagu nad ei saaks toimuvat kuidagi mõjutada. Rohelised soovivad lõpetada sellise “demokraatia erosiooni” ja luua olukorra,

kus seadustekstides on selgelt aru saada, kes on vastutav. Ka lobbygruppide töö Euroopa Liidu institutsioonide mõjutamisel tuleb muuta läbipaistvamaks ja kontrollitavaks.

Sissejuhatus

Demokraatia ja õigus-kord on kõigil otsustustasanditel EÜ asutamislepinguga kohustatud Euroopa Liit tegutsema oma kodanike nimel, mille aluseks on kõigil otsustasanditel demokraatia ja õigusnormid. Selle kohustuse praktiline täitmine on ELi tuleviku tähtsaim alus. Selgete aruandlusstruktuuride püsiva puudumise tõttu jääb aga EL ebatäielikuks. Enamik Euroopa kodanikke tunneb, et kui nemad ei suuda ELis toimuvat mõjutada, on ettevõtluse tugevatel lobistidel otsene juurdepääs otsustamisprotsessidele. Järjestikused EÜ lepingud on tõepoolest paljude otsuste tegemise liikmesriikide käest ära võtnud ja nende kodanike mõju kõrvaldanud. Euroopa kodanikele tuleb anda rohkem tagasisidet tõhusa kontrolli ja osaluse vormis ELi poliitika kujundamisel. Kodanike pühendumine Euroopa integratsioonile sõltub otseselt nende isiklikust vahetust kogemusest suhetes ELiga.

Peamised faktid ja andmed

Viimastel aastatel on ELi demokraatliku legitimaatsuse probleem selgemalt esile tõusnud. Mitmed uurimistööd näitavad, et kodanikud eelistavad ELi juhtrolli võtmist reageerimisel keskkonna- ja sotsiaalprobleemidele, samuti selliste igapäevaprobleemide osas nagu tööpudus ja toiduohutus. Ometi raporteerivad needsamad uurimistööd ELi legitimaatsuse dramaatilise kokkuvarisemisest rahva silmis viimase 15 aasta jooksul, näidates, et enamik ELi kodanikest ei usu, et EL neid esindab või nende huvisid kaitseb.

Euroopa Komisjon on probleemist teadlik. Alates 1995. aastast konsulteerib komisjon regulaarselt kodanikuühiskonnaga ning avaldab iga aastal 10 või enam „Rohelist paberit”, kavandades üldeesmärgid ELi seadusandluse jaoks teatud poliitilises valdkonnas, mida sejärel arutatakse erinevates huvirühmades. Need nõupidamised leiavad siiski aset peamiselt Brüsselis ja neis domineerivad liigselt äriühislobi- rühmad.

Legitiimsuse probleem ELi tasemel on kannatanud otsesid demokraatlikke aktiivseid ELi asjades paljudes liikmesriikides – alates 1957. aastast on toimunud 50 Euroopa

teemadega orienteeritud ja organiseeritud referendumit 25 riigis, üle poole neist viimase 15 aasta jooksul. Lisaks võtavad kodanikud järjest enam ühendust Euroopa ombudsmaniga, et see uuriks võimu kuritarvitamist ja informatsiooni kinnipidamist Euroopa institutsioonides.

Euroopa kodanikel ja residentidel on õigus esitada Euroopa Parlamendile kaebekiri ükskõik millisel teemal Euroopa Liidu tegevusvaldkondade raames. Kaebekirjade arvu suurenemine näitab, et need on muutunud kodanike jaoks oluliseks vahendiks, millega kaevata liikmesriikide ebaõnnestumise peale ELi seaduste rakendamisel. Euroopa Parlamendil on kohustus nõuda, et komisjon tagaks ühenduse seaduse rakendamise liikmesriikides. Teatud poliitilistes valdkondades, eriti keskkond, liikumisvabadus ja sotsiaalpoliitika, on ühenduse seaduste rikkumised ikka veel väga levinud.

Organisatsioonide arv, mis on seotud lobitööga Brüsselis ametkondades, on hinnanguliselt 2600, hõivates rohkem kui 15 000 lobisti. 2008. aasta juunis lõi Euroopa Komisjon vabatahtliku lobitegevuse läbipaistvuse registri. 2009. aasta jaanuariks registreerus ainult 458 Brüsselis asuvat gruppi ehk vähem kui 20%. Euroopa Komisjoni väljatöötatud lövdavad aruandlusnõuded võimaldavad lobikonsultantidel vältida finantsandmete avalikustamist ja peita lobitöö mahtu, mida nad oma klientide heaks teevad. Selge definitsiooni puudumine selle kohta, mida arvata lobikulude hulka, võimaldab

lobifirmadel, ettevõtetal ja äriühislobirühmadel registreerida summa, mis on kindlasti väiksemad kui nende tegelikud kulud.

2001. aasta leping Euroopa institutsioonide vahel seoses avalikkuse juurdepääsuga dokumentidele (määrus 1049/2001) on praegu revideerimisel. Komisjon püüab avalikkuse juurdepääsude dokumentidele vabastada täiendavaid poliitilisi valdkondi, näit. rahvusvahelisi kaubanduslääbirääkimisi.

Euroopa Liidu võimalused

Praeguse asutamislepingu kohaselt on europarlamentil kaasotsustusõigus 40s poliitilises valdkon-

nas, millest enamik seotud siseturuga (keskkonnakaitse, transport, tarbijakaitse jne). Ometi on ainult komisjonil õigus seadusi algatada. Europarlament saab ainult

**Euroopa
Parlamendi
kandidaat.
Vali 111!**

anda “soovituse”, mille komisjon võib tagasi lükata. Lissaboni lepingu kohaselt laiendatakse kaasotsustusõigust veel 40le valdkonnale, kuid põhimõte, et komisjon algatab seadused, jääb kehtima.

ELi liikmesriigid on kohustatud integreerima asutamislepingu ja Euroopa tasemel vastu võetud seadused oma riiklikku seadusandlusesse. Euroopa Komisjoni roll on tagada, et liikmesriigid järgiksid ja rakendaksid ühenduse seadusi õigesti, ning tegutseda otsustavalt, kui see neil ei õnnestu. “Rikkumisprotseduur” (art. 226, EÜ asutamisleping) annab komisjonile märkimisväärsed õigused nende liikmesriikide vastu, kes ühenduse seadustele vastavaid kohustusi rikuivad. Seal, kus vaja, võib komisjon pöörduda Euroopa Kohtu poole, mis võib määrata trahvi. Ühenduse seaduste rikkumisega seotud kodanike kaebuste arv näitab, et Euroopa kodanikud mängivad olulist rolli nende seaduste rakendamisel. ELi institutsioonide võime tegeleda kodanike muudega õigel moel on oluline Euroopa Liidu usaldusväärse jaoks.

ELi õigussüsteem annab kodanikele väga piiratud võimalused oma õiguste hagemiseks Euroopa Kohtus. See on peamiselt komisjoni (ja liikmesriikide) eesõigus. Seetõttu on äärmiselt oluline tagada, et komisjon täidaks oma ülesannet ELi seaduste rikkuvate liikmesriikide vastutusele võtmisel. Näide kodanike igapäevaelu kohta: vastavalt EÜ asutamislepingule võivad patsiendid saada haiglaväliselt ravi ja oma kulude hüvitist oma asukoha liikmesriigis ilma eelneva heakskiiduta ja tasemata, mida nad oleksid saanud koduriigis.

Ometi on suurem osa liikmesriike tõrksad seda õigust tagama, mille tulemuseks on seaduslik ebaselgus ja kodanike ilmajätmine õigusest arstiabi hüvitamisele.

Euroopa Parlamendil on tähtis ülesanne kontrollida, kas ja kuidas komisjon täidab oma kohustust tagada ühenduse seaduste rakendamine liikmesriikides.

Lissaboni leping viiks sisse mitmed olulised muudatused, mis keskenduvad selguse, sidususe, demokraatliku kontrolli ja demokraatliku legitimaatsuse tugevdamisele ELis. Lissaboni lepingu peatükk V on täielikult pühendatud Euroopa kodakondsuse ideele. See pakub kodanikele vahendi osaleda otsustusprotsessis otseselt, näiteks kodanikualgatuse kaudu. Europarlament saavutaks õiguse algatada otsust, mis parandaks EÜ asutamislepingut.

Roheliste saavutused Euroopa Parlamendis 2004-2009

Rohelised saavutasid toetuse Euroopa Tulevikukonventsioonile, et lisada “kodanikualgatuse” instrument uude Lissaboni leppesse, nii et esmakordselt saaksid algatada ELi seadusi ka Euroopa kodanikud, kogudes miljon allkirja teatud arvu liikmesriikide kodanikelt seadusettepaneku tegemiseks.

Rohelised kirjutasid europarlamenti raportid ELi seaduste rakendamise kohta, mis rõhutavad komisjoni kohustust algatada rikkumismenetlused süsteemilisel ja määratud viisil nende liikmesriikide vastu,

mis ei rakenda ELi seadusi, ja vajaduse kohta suurendada kogu rikkumismenetluse selgust.

Rohelised on suurendanud kaebekirjade rolli, kindlustades selle, et komisjon tegeleb tõsiselt, tõhusalt ja õigeaegselt, kui kaebekirjad näitavad, et liikmesriigid ei austa Euroopa seadusi keskkonna või kodanike õiguste osas. Kaebekirjade esitajate huvides õnnestus rohelistel peatada unikaalse Rospuda oru hävitamine Poolas, saavutada jõuline tegutsemine kaitseseaduste lindude küttemise vastu Maltal ja tuua paljude Hispaania osade kaatstroofiiline linnastamispoliitika ELi päevakorda.

Rohelised on suurendanud Euroopa ombudsmani rolli sellele statuudi hiljutisel revideerimisel, laiendades tema õigusi. Roheliste algatusel toetas europarlament lepingu sõlmimist Euroopa Investeeringuspangaga (EIB) panga laenupoliitika kohta, nii et kolmandate riikide kodanikud võivad kaevata ebakohase protseduuri peale projektides, mida finantseerib EIB.

Alates üldeeskirjade vastuvõtmisest avalikkuse ligipääsu kohta ELi dokumentidele 2001. aastal on rohelised olnud esirinnas, et kaitseda avalikkuse põhimõtet informatsioonile juurdepääsu osas ja nende eeskirjade avalikkuse arvestavat rakendamist.

Rohelistel õnnestus likvideerida “Euroopa ettevõtluse ja parlamendi skeem” pärast roheliste avastust, et skeem töötas aastaid renditasuta europarlamenti büroodes, et aidata oma äriklennete europarlamenti liikmete hulgas lobitööd teha.

Rohelised tegid ettepaneku ja töötasid Europarlamenti jaoks välja “Kodanike Agoraa” – asjast huvitatud kodanike avatud kogunemise vormi europarlamentis pakiliste poliitiliste teemade arutamiseks. See on hea näide selle kohta, mida Euroopa institutsioonid saavad teha, et stimuleerida ja tugevdada osalusdemokraatiat ELi tasandil.

Mida rohelised soovivad

Rohelised soovivad tagada, et uut “kodanikualgatuse” instrumenti Lissaboni lepingus (art. 11) rakendataks ka EL asutamislepingu uuendamisel. Selleks osalevad rohelist Euroopa “kodanikualgatuse” organisatsioonid, mis nõuab Lissaboni lepingu esimest parandust, mis keskenduks Euroopa demokraatia laiendamisele, Euroopa rahukorralduse loomisele ning sotsiaalse turvalisuse, õigluse ja solidaarsuse valdkonnale.

Rohelised soovivad, et kõik ELi kodanike kaebused ühenduse seaduste rikkumise kohta registreeritaks, vaataks läbi, vastaks neile ja lahendaks nõuetekohaselt Euroopa Komisjon kui “asutamislepingu valvur”.

Rohelised soovivad, et Euroopa ombudsmanil oleks piisavalt vahendeid kodanike kaebustele ükskõik millise ELi institutsiooni hallatavate omavoli vastu efektiivselt reageerimiseks.

Rohelised soovivad, et Euroopa Parlament kasutaks oma võimu, et tuua tõestatud haldusrikkumiste tõstetud juhtumid Euroopa Kohtusse ombudsmani nimel, kui institutsioon keeldub ombudsmani soovitusi täitmast.

Rohelised soovivad välja töötada europarlamenti valimiskampaaniate ja Euroopa poliitiliste parteide Euroopa mootme, lisades ühtse ELi valimisringkonna olemasolevatele riikli-

kele europarlamenti valimisringkondadele, mille kaudu valitaks 10% europarlamenti liikmetest. Kõik kodanikud peaksid saama ühe hääle anda üleeuroopalise nimekirjale lisaks nende häälele riiklikus või regionaalses nimekirjas.

Rohelised soovivad Euroopa Komisjoni lobitöö registri põhjalikku uuendamist, mis muudaks registreerimise kohustuslikuks, detailsete nõuetega finantsalaseks avalikustamiseks, ja seda koos aruandlusvajadusega, mis hõlmab kohustus teada anda individuaalsete lobistide nimed.

Rohelised propageerivad põhimõtet, et avalikkuse pääseks dokumentidele ligi ja on vastu püüetele jätta praegusest määrusest välja veel poliitilisi valdkondi. Rohelised soovivad anda euroopa ombudsmanile õiguse otsustada kodanike nõudmisel juurdepääsu üle dokumentidele.

TOIT PEAB
SÖÖJAT
RÕÕMUSTAMA.

Kas oled kindel, et Su toit on tervislik ja puhas? Kas tead, kust see pärneb ja kuidas see võib Sinu ja Su lähedaste tervisele mõjuda? Kas tead, et kõige tervislikum on mahetoit? Kas kvaliteetsete toiduainete hinnad võiksid ka Sinu meelest olla taskukohasemad?

Erakond Eestimaa Rohelised taotleb õiglast hinda tervislikele toitudele ja selget toiduteabe nähtavust pakenditel.

SIRLI PEHME

Erakond Eestimaa Rohelised Tartu piirkonna juhatuse liige. Loodusteaduse magister, Eesti Maaülikooli mahekeskuse juhataja, mahepõllumajanduse ja keskkonnakaitse spetsialist.

Euroopa Liidu struktuuris on kolm kesket asutust – Nõukogu, Euroopa Komisjon ja Euroopa Parlament. Nõukogusse kuuluvad liikmesriikide valitsuste esindajad ja Komisjoni leitakse ametnikud konkursi korras ning vaid Euroopa Parlament valitakse otse Euroopa Liidu elanike poolt. On oluline, et Euroopa Parlament kui ainus otse ja demokraatlikult valitud institutsioon peab saama ELi mašinavärgis suurema rolli. Euroopa Parlamendi seni piiratud kaasotsustusõigus peab laiendama uutele, võimalikult paljudele otsustusvaldkondadele. Loodetavasti võetakse peagi vastu Lissaboni lepe ja nii juhtubki. Selle kõrval on tähtis, et Euroopa Parlamendi roll ei piirduks vaid talle Euroopa Komisjoni poolt esitatavate eelnõude kohta arvamuse avaldamisega. Europarlament peab saama endale seadusandliku algatuse õiguse.

Julge unistada, vali Euroopale roheline tee! See on võimalik. Vali Rohelised Euroopa Parlamentil!

EESTIMAA/
ROHELISED

Alustame rohelise tööstusrevolutsiooniga

Nafta, söe ja põlevkivi kasutamine on majanduslikult ahvatlev, kuid nende kasutamine kiirendab kliimamuutusi. Lisaks on kõik fossiilsed kütused suure energiatarbimise tõttu otsakorral. Vaid roheline töös-

tusrevolutsioon saab peatada arutult kasvava energiatarbimise ja pidurdada kliimamuutusi. Rohelise tööstusrevolutsiooni selgrooks on energiatarbimise arukas vähendamine ning taastuvatele ja ka

kütusevabadele energiaallikatele üleminekuks. Täna kasutatav tuumaenergeetika tehnoloogiate kasutamine pole tekkivate üle põlvede kestvate ohtlike jäätmete tõttu lahendus.

Sissejuhatus

Oleme silmitsi ühe läbi aegade tõsisema keskkonda, ühiskonda ja majandust puudutava ohuga. Seda põhjusel, et paiskame atmosfääri kasvuhoonegaase, meie traditsioonilised fossiilsed päritoluga energiaallikad on ammendumas ning energiatarbimine ja looduskaasutus ületab ökosüsteemi taluvuse piire.

Neile probleemidele on õnneks olemas lahendus. See on terviklahendus ja selleks on roheline pöörde nii tööstuses kui energeetikas, rohelise tööstusrevolutsioon. Me mitte ainult ei pea, vaid ka saame tänu tehnoloogiale arengule juba täna vähendada oma energiatarbimist. Oluline on, et me ei kaota seejuures muugavuse, heaolu ega tööviljakuse. Taastuvate ja kütusevabade energiaallikate kasutamine ning uute tehnoloogiate kasutusse võtmise on olmes kui tööstuses toimiks mootorina, mis loob taastab majanduskasvu ja loob miljoneid uusi töökohti. Valgekraede ja sinikraede kõrval ja asemel hakkame nägema aina rohkem rohekraesid.

Laialdaselt propageeritav tuumaenergia pole lahendus energia kriisile. Tuumajäätmete ohtlikkus, nagu ka haiguste ning õnnetuste risk ei ole hind, mida tasuks energiaallikate kasutamise eest maksta. Tuumaenergia pole ka lahendus kliimamuutustele.

Peamised faktid ja andmed

Et vältida ohtlikke kliimamuutusi, on Euroopa Liit (EL) kinnitanud vajadust hoida üleilmne temperatuuritõus allpool 2°C võrreldes industriaalajastule eelnenud tasemega. Vastavalt rahvusvahelise kliimamuutuste paneeli (IPCC) neljandale hindamisraportile 2007. aastast on temperatuur viimase sajandi jooksul kogu maailmas tervikuna tõusnud juba 0,7°C ja Euroopas umbes

1,0°C. Et šanss piirata soojenemist alla 2°C ja vältida ohtlikke kliimamuutusi oleks 50:50, peavad tööstusriigid vähendama IPCC prognooside kohaselt oma kasvuhoonegaaside heitkoguseid 2020. aastaks 25-40% võrra ja 80-95% võrra 2050. aastaks (võrrelduna 1990. aasta tasemega).

Me tarbime tohututes kogustes nafta ja mingist hetkest alates (nn. naftatipp, ingl. "peak oil") hakkab meie kasutuses oleva nafta hulk vähenema. See viib naftatarnete vähenemise ja kasvavate energiahindadeni. Enamik sõltumatuid eksperte arvavad, et sellesse punkti jõutakse peagi, ja isegi Rahvusvaheline Energiaagentuur IEA on nüüdseks aktsepteerinud naftatipu peatse saabumise vältimatust. Euroopa Liit sõltub juba praegu suurel määral energia sisseveost, impordides rohkem kui 75% kasutatavast naftast ja 42% gaasist. Need suhtarvud suurenevad EL kahjuks, kui kiiresti tegutseme ei asuta. Oma tuumaenergiaajamades jaoks kütusena kasutatavast uraanist impordivad Euroopa Liidu liikmesriigid 99%.

Tegevusetuse tagajärjed

Kui ei õnnestu vältida kliimamuutuste ega leida alternatiivseid taastuvaid energiaallikaid, on tulemus nii Euroopa kodanike kui ka kogu planeedi elanikkonna jaoks katastroofiline. Juba peame tegelema kaduvate liustike ja tõusva maailmameri tasemega, nagu ka äärmuslike ilmastikunähtuste arvu suurenemisega. Reageeringuna muutuvatel kliimatingimustele muudavad talme- ja loomaliigid juba praegu oma paiknemisareale. See kõik muudab ka inimeste jaoks elukõlblike alade paiknemist ja viib paratamatute rahvarännete ja konfliktideni.

2006. aasta Stern'i raport, mille tellis Ühendkuningriigi valitsus, uuris kliimamuutuste potentsiaalseid finantstaga-

järgi, tegevusetuse hind ja seda, mida tuleks teha heitkoguste vähendamiseks. Selgus, et kui jätkame senisel kursil, on temperatuuritõus juba ühe põlvkonna jooksul vähemalt 2°C ja võimalik, et koguni 5°C. See oleks sama suur muutus kui erinevus viimase jääaja ja tänapäeva vahel. Selle tulemuseks oleksid üleujutused rannikutel, magevee kättesaadavuse vähenemine, põhjalikud muudatused ökosüsteemides ja tootlikkuse muutused põllumajanduses. Sajad miljonid inimesed muutuksid kliimaväliseks ohtuallikaks ja puhkeda võivad kliimasõjad. Kõige vaesemad riigid oleksid kõige haavatavamad, ja seda hoolimata asjaolust, et nad kõige vähem üldiselt soojenemises süüdi on. Aga ka Euroopa rikkastel riikidel, mis kliimasoojenemise kõige rohkem on „panustanud“, ei õnnestuks kriisi eest pääeneda.

Stem'i raportis tehtud kalkulatsioonid näitavad, et kliimamuutustest põhjustatud kaotused ja kaasnevad kulud oleksid umbes 5% üleilmsest sisemajanduse kogutoodangust (SKT) igal aastal ja nii igavesti. Vastupidiselt võiksid juhul, kui me praegu ja piisavalt investeeriksime ainult kasvuhoonegaaside heitkoguste vähendamise, piirduda kulud umbes 1% ga üleilmsest SKT-st aastas, 2008. aastal täpsustas lord Stern oma arvutusi ning leidis, et kliimamuutuste pidurdamiseks oleks vaja käiku lasta siiski 2% globaalsest SKT-st aastas. Sellegipoolest jääb tegevusetuse maksumus kordi suuremaks.

Kahjuks on tänane ELi majandus- ja sotsiaalsüsteem üles ehitatud odava energia rohkele. Praeguse energiasüsteemi aeg on paratamatult möödas ja me peame oma majanduse ümber korraldama ja arendama muid ja jätkusuutlikke ning taastuvaid energiaallikaid. Mõõdapääsmatu on ka energiakokkuvõid kui paratamatu eeldus arukale energiamajandusele. Kui me kõige selle teostamiseks töötaksime juba praegu välja vastava strateegia, ei häiriks ega hävitaks meid fossiilkütuste lähenev lõppemine. Muutus on vaja

kavandama asuda kohe, sest nendega hiljaks jäämine võib tähendada vaesust ja viletsust ka kõige arenenumate tööstusriikide elanikele. Paraku ei ole tehtud piisavalt selliseid uurimistöid, mis võimaldaksid nafta- ja gaasivarude äkilise lõppemise tagajärgi täpsemalt prognoosida; veel vähem on neid selle kohta, kuidas seda vältida. Teadmatutes tuleb aga toimida ettevaatuspõhimõttest lähtuvalt ning kavandada uut tööstust ja energiasüsteemi, mis oleks vana puudustest vaba.

Euroopa Liidu võimalused

Ainuke seaduslik säte Euroopa Liidu aluslepetes, mis annab Euroopa Liidule pädevuse energia-alaseid seadusi välja anda, on seotud energia infrastruktuuriga üle-euroopalistes võrkudes. Selles on Euroopa Parlamendil ka kaasotsustusõigus ehk Nõukoguga võrdväärne otsustamisõigus. Õnneks on tavapraktika välja kujunenud nii, et enamikus teisteski energiapoliitika aspektides on Euroopa Parlamendil samuti kaasotsustusõigus, kuna seadused võetakse sageli vastu näiteks keskkonnapoliitikat või siseturgu käsitlevate seaduste raames. Kõigi tuumaenergiat puudutavate küsimustega tegeletakse Euratomile kohaselt, mis ei võimalda Euroopa Parlamendil piisavalt kaasa rääkida.

Kui Lissaboni lepe peaks ratifitseeritama, muutub energiapoliitika (nagu paljud teisedki valdkonnad) nn. jagatud pädevuseks liikmesriikide ja EL-i vahel, kusjuures abinõude üle otsustatakse ühiselt. Lissaboni lepe sätestab ka selle, et meet-

üle kliimamuutustega tegelemiseks otsustatakse ühiselt rahvusvahelisel tasemel.

Roheliste saavutused Euroopa Parlamendis 2004-2009

Rohelised olid esimesed, kes juhtisid poliitikutega tähelepanu kliimamuutustele ja lähenevale energiakrahhile. Et kiirendada rohelist energiarevolutsiooni, mis on hädavajalik kliimamuutuste minimeerimiseks ja taastuvatele energiatele üleminekuks, oleme nõudnud fundamentaalseid muudatusi energia-, tööstus- ja teaduspoliitikas. Roheliste nõudmistest hulgas on olnud näiteks siduvad eesmärgid kasvuhoonegaaside heitkoguste vähendamiseks kooskõlas uusimate teadusandmetega ning taastuvate energiaallikate kasutamise suurendamine. Soovitud on energiatõhususe parandamist üheaegselt ja laias diapasoonis, alates hoonete soojustamisest ja majapidamisest kuni transpordini.

liikideni (veokid, laevandus, reisijateveo sõidukid, lennundus). Sellel taustal on teised poliitilised grupid Euroopa Parlamendis küll kinnitanud, et toetavad teatud määral mõnd nendest strateegiatest, kuid on jätkavad oma tegevuses vana- tööstusharude eelistamist ja takistanud põhjalikumaid muudatusi.

**Euroopa
Parlamendi
kandidaat.
Vali 111!**

AHTO OJA

Erakond Eestimaa Rohelised juhatase liige. Pikaajalise rahvusvahelise kogemusega keskkonna-, arengu ja säästva ühiskonna koolitaja ja konsultant. Lõnud kaasa paljude strateegiate ja arengukavade koostamisel, koostanud ja toimetanud säästva arengu ja keskkonnaetika teemalisi käsiraamatuid. Uurinud biogaasi kasutamise võimalusi linnatranspordis. Kohalikku arengu eestvedaja, Ääsmäe külanõu Harjumaal.

Tartu linnavalitsusel on huvitav ja praktiline plaan mis aitab nii kliimat säästa kui jõuda mõistlikuma transpordisüsteemini. Nimelt on plaan rakendada Tartu Veevärgi reovee setted biogaasi tootmiseks ja kasutada gaasi linnaliinbusside kütuseks. Iga jääde on tegelikult ju toore. Reovesi ja selle sete sisaldavad toitaineid, mis praegusel hetkel on probleem, sest nende toitainete lagunemisel kipub reovee sete haisema. Samuti ei koguta hetkel Tartu linnas biogaasiväetisid, mis rändavad koos olmeprügiga prügilasse ja käärides seal anaeroobselt põhjustavad atmosfääri saastamist metaaniga. Neid kahte olemasoleva olukorra eeldust saab ja tuleb ära kasutada biogaasi tootmiseks, reovee sete koos biogaasiväetisega on toore biogaasi kääritile. Kõige tagasihoidlikuma arvestuse kohaselt saab toodetud biogaasiga sõitma panna kuni kolmandiku Tartu bussidest. Tartu linnas ja maakonnas tuleb juurutada bioloogiliste jäätmete liigiti kogumise süsteem ja toetada koos reovee settega sellest biogaasi tootmist ja puhastamist. Eeldused, potentsiaal ja võimalused on soodsad ning olemas, vaja on positiivset otsust biogaasi tootmine käivitada. Samased süsteemid toimivad Rootsis Göteborgis ja Linnjõpings, Prantsusmaal Pariisis ning mujalgi.

2007. aastal koostus Euroopa Liit ühepoolsest vähendama oma kasvuhoonegaaside heitkoguseid vähemalt 20% võrra 2020. aastaks (võrrelduna 1990. a. heitkogustega), mis ulatusks 30%-ni, kui jõutaks uue, Kyoto-järgse siduva rahvusvahelise kokkuleppeni. Teiseks koostati suurendama kogu energiatootmises taastuvenergia vormide kasutamist 20%-ni samaks ajaks. Kavandati "kliimapakett", mis vastaks neile kohustustele, ja Rohelised töötasid ranngete kontrollimeetmete kehtestamise nimel:

Oksjonite kasutamise kasvuhoonegaaside lubatud heitkogustega kauplemise süsteemis

Tehti ettepanekud Kyoto protokollil alusel loodud vigase, turul põhineva süsteemi parandamiseks, sooviga piirata rasketööstuses teatud segmentide heitkoguseid ja nendega

kauplemist. Pakuti välja heitkoguste vähendamine 21% võrra 2020. aastaks võrreldes 2005. aasta tasemetega. Rohelised soovisid, et hõlmataks nii palju tööstusharusid kui võimalik, kusjuures kõik heitkogustega kauplemise load oleksid pigem enampakkumise objektid kui tasuta antavad. Täieliku enampakkumise põhimõte kindlustati energiasektoris, kuid Nõukogu vabastas enampakkumiste kohustusest tööstusharud, mis väljastasid rohkem kui 90% ülejäänud heitkogustest. Ühtlasi võimaldas Nõukogu kuni 50% heitkoguste vähendustest saavutada "välismaiste tasaarveldustega", st. Võimaldada osta heitkoguste vähendamise projektides "krediiti" arenguriikidelt, selle asemel et teostada ise tegelikke siseriiklikke vähendamisi.

Taastuvate energiaallikate kasutamine

Euroopa Liit kiitis heaks eesmärgi, et 2020. aastaks tuleb saada taastuvatest allikatest vähemalt 20% kogu tootavast energiast. Rohelised surusid läbi siduvad eesmärgid taastuvenergia kasutamiseks nii liikmesriikides kui

EL-is tervikuna. Roheliste survele kehtestati ka kord, mis kohustab tagama taastuvatest allikatest saadavale elektrile parema ligipääsu elektrivõrkudele ning biogaasi juurdepääsu gaasivõrkudele. Liikmesriigid ehk Nõukogu nõustus mõlema ettepanekuga. Nõukogu nõudis siduva eesmärgi säilitamist transpordi biokütuste osas hoolimata Roheliste pingutustest see eesmärk kõrvale jätta.

Mida rohelised soovivad?

Kõige olulisem on Euroopa Liidu jõuline läbirääkimistele ambitsioonika, agressiivse ja siduva rahvusvahelise kokkuleppe asjus kliimamuutustega võitlemiseks, mis jõustuks pärast Kyoto protokollil lõppemist 2012. aastal. Selle tulemuseks oleksid uued eesmärgid kasvuhoonegaaside heitkoguste piiramise osas nii EL-is kui kogu maailmas. Euroopa Liit peab tegema suuri kärpeid oma heitkogustes ja seda kooskõlas uusimate teaduslike andmetega ehk vähemalt 40% aastaks 2020 ja 95% aastaks 2050 võrreldes 1990. a. tasemetega. Need kärped tuleks teha pigem EL-i piires kui piiri taga. Kätesaadavaks tuleb teha garanteeritud ja piisav finantseerimisallikas kliimamuutustega kohanemise ja nende leevendamise kulude katteks arengumaades.

EL-i praegune mittekohustuslik eesmärk säästa vähemalt 20% energiat 2020. aastaks tuleb seostada kiire energiasäästuprogrammiga ehitussektoris. Uute hoonete energia netotarbimine peab olema null ja olemasolevad hooned tuleb modifitseerida. Vajalik on ühiskondliku transpordi laiaulatuslik kasutamine. Väikese energiatõhususega elektriseadmed, näiteks hõõpirmid, tuleb järk-järgult kasutusel kõrvaldada ning asendada energiatõhusatega. Näiteks Eestis elab üle miljoni inimese kodus, mis ei ole energiasäästlikud. Hinnanguliselt kütlesid nende kodude järele 20 aasta jooksul soojuse ja valguse jaoks energiat koguses, mille eest tasutakse kokku üle 380 miljardi krooni! Nende hoonete energiasäästlikkuse muutmise läheks kokku maksta aga vaid veidi üle 100 miljardi krooni. Eestis tuleb käivitada masstaapsed energiasäästu kavad,

sest see säästab mitte ainult raha ja energiat, vaid ka inimeste aega, mida nad peavad täna panustama selleks, et teenida raha energiakulude kodude ülalpidamiseks.

Taastuvenergia

On olemas tohtu potentsiaal keskkonnamõjuvaid energiatootmiseks taastuvallikatest, nagu tuul, biogaas, päikeseenergia, laineid ning tõusu ja mõõna energia, hüdroenergia, maasoojus ja biomass. Rohelised nõuavad, et vähemalt 25% ELi energiast tuleks viivitamatult taastuvatest allikatest. See nõuab energiatootmise desentraliseerimist ning Euroopa jaotusvõrgu SuperGrid rajamist kõigi Euroopa kodanike ühendamiseks. Rohelised soovivad ka ulatuslikumaid taastuvenergia kasutamise eesmärgi pärast 2020. aastat, nagu näiteks taastuvenergia kasutuselevõttu vähemalt 50% ulatuses 2030. aastal kogu kasutatava elektrenergia osas.

Näiteks Eestis on tänases rajatud vaid 70 MW võimsuses tuuleparke ning üksikuid

taastuvenergiat kasutavaid elektrijaamu. Valmidus neid rajada on aga kümneid kordi suurem. Seda valmidust tuleks toetada, sest tänasest majanduskriisist aitaksid välja nii uue energiatootmisega kaasnevad investeeringuid kui töökohad. Eesti oleks suuteline katma suure osa oma energeetilistest vajadustest taastuvenergiast allikatest. Võimalik, et ka Eesti aladel oleks võimalik kasutada süvapuuraududest saadavat maasoojust kas kaugkütte vajadusteks või isegi elektri tootmiseks. Selleks on vaja aga eeluuringuid, mille rahastamiseks on Euroopas võimalusi.

Rohelised töökohad

Euroopa on taastuvenergia sektoris tehnoloogialiider. 2006. aastal hõivas see majandussektor 250 000 inimest ja taastuvenergiat kasutavate maajanduse käibeks oli 15 miljardit eurot. Tõeline pühendumine energiarevolutsioonile viiks miljonite töökohtade loomiseni taastuvenergia tootmise ja kasutamise ja sellega seotud sektorites.

Eestis on taastuvenergeetiline majandus juba täna loonud uusi töökohti. Eestis paikneb näiteks ABB tuulegeneraatorite tehas. Kujutlegem ette meie ehitus- ja kinnisvarasektori taassündi, kui energiasäästlike majade standard muutub üldlevinuks ja nõutavaks. Euroopa nõudlus taastuvenergia ja energiasäästu järele on Eesti tööstusele ja teadusele suur väljakutse.

Tuumaenergia

Rohelised usuvad, et tuumaenergia ei ole lahendus kliimamuutustele. Tuumaenergia tööstus on üleilmse languses ja kõik piüded selle languse suunda muuta oleksid üleliia kulukad ja ei realiseeruks õigeaegselt, et toetada kiiresti vajalikku kasvuhoonegaaside heitkoguste vähendamist. Tuumaenergia riskid on teada olnud aastaid ja mitte ühtegi neist ei ole lahendatud. Me võime saavutada ambitsioonikad heitkoguste vähendamise eesmärgid, kui loobume järk-järgult tuumaenergiast.

AVATUS
ON VÕTI
TÄHTSATE
KÜSIMUSTE
LAHENDAMISEKS.

Viimase ajal tekib üha sagedamini küsimus, kuidas mõni inimene meie eest sõna võtna on sattunud. Oled andnud oma hääle, kuid tihti- tihti peale ei kaasne sellega loodetud tulemused.

Erakond Eestimaa Rohelised loob võimaluse kaasa rääkida Sind puudutavate otsuste langetamises. Otsedemokraatia avab ukseid seaduslikule rahvaalgatusele, mis aitab Sul muuta elu nii oma kodukülas kui kogu Euroopas.

Julge unistada, vali Euroopale roheline tee! See on võimalik. Vali Rohelised Euroopa Parlamendile!

EESTIMAA/
ROHELISED

Euroopa Liidu institutsioonide juures tegutseb tuhandeid lobby-töölisi, kellest ja kelle kavatsustest ei tea me suurt midagi. Varjatud lobby-tööst täise korruptsioonini on aga sageli väga väike samm. On oluline teada, kes ja mis asjaoludel poliitikutid või ametnikke veenab. Lobby-töö ja -töötajate registreerimine võimaldab nendega kokkupuutujail aru saada, mis eesmärkidel nad teisi kõnetavad või lõunale kutsuvad. Lobby-töö on kindlasti ka viis, kuidas ühe või teise valdkonna kohta selgemat infot saada... kuid seejuures peab tegevus olema arusaadav ja läbipaistev. Näiteks, ega me ju Eestiski ei tea, kes ja millal on käinud koostamas selle eest, et Eestisse tuleks tuumajaam. Kindlasti on neid käijaid olnud, sest tuumajaama ehitamise soov muutub aina tugevamaks ning loomulikult oleks asi ausam ja selgem, kui me teaksime, kes, millal ja kellega on neis asjus rääkinud. Maailma liigutavad käed peavad olema nähtaval, sest see on lahendus, kuidas muuta maailm ausamaks ja õiglasemaks paigaks.

Kliimamuutuste ja inimtegevuse vahel on seosed

alguslk1

Loodusjõudude mõju saab vajalike tehniliste lahendustega leevendada või vältida. Küsimus on selles, kas nendeks lahendusteks vara jätkub ja kas need ka enamusele inimestele kättesaadavad on. Ja pigem ongi paari aasta taguste nii Texase osariigi linnades või nt. eriti New Orleansis looduskatastroofi-järgsete rüüstamiste kui ka Prantsusmaal uusasunike poolt algatatud autodepõletamise õppetund see, et keskkonnasündmuste ja sotsiaalsete katastroofide vahel on tugev seos ja loodusjõudude tagajärgedest kahjulikum on sotsiaalse käitumise korras-tatud süsteemi kokkukukkumine.

Kahjuks on tänase päeva reaalsuseks ka sõjalised konfliktid globaalselt oluliste loodusvarade kontrolliõiguse üle ja nii neist konfliktidest kui ebasoodsate keskkonnasündmuste tagajärjel käivitunud migratsioon ja sellele omakorda järgnevad sotsiaalsed konfliktid.

Mina eelistan sarnaseid stsenaariume ennetavaid lahendusi ja ühiskonna siduse ning majanduse arengu aluseks oleva elukeskkonna

kvaliteedi tagamist meie käepäraste vahenditega ja täna, mitte kuskil kaugel tulevikus ja kellegi teise poolt.

Ultraliberaalne majanduspoliitika on ennast ammen-danud. Looduse ja keskkonna kaitsmine on otseses seoses majanduse ja elukvaliteedi-ga. Nii on riigipoolsed kesk-konnainfrastruktuuri raja-mised (prügilad, veepuhastus- ja veevarustusüsteemid heitveekäitlusjaamad) vajalikud ka ettevõtetele ning majanduse arengu eelduseks, sest vähendavad vajadust ettevõttepoolseteks investee-ringuteks. Samas on „toruot-salahendused“ ehk investee-ringud puhastusseadmetesse heitmete vähendamisel või hajutamisel ning seeläbi keskkonnakvaliteedi hoidmi-sel küll olulised, aga nende käiguspidamine on tihti pea-le energiamahukas ja kallid või ruumi nõudev, mistõttu jätkusuutlikuks lahenduseks on hoopis jäätmevähete ja efektiivset ressursikasutust tagavad tehnoloogiamuuda-tused, mille tulemusena on kasu kahepoolne – vähenevad keskkonnaheitmed, paraneb elukeskkonna kvaliteet ja vä-henevad ettevõtte kulutused.

Nii et seoseid keskkonna-

teemal nii euroopaülese ener-giajulgeoleku-, migratsioo-ni-, majandus- kui sotsiaal-poliitika vahel jagub ja just rohelised Euroopas on need, kes probleemide põhjuste-ta-gajärgede seoseid täna kõige paremini märganud ja vasta-vaid lahendusi pakkumas.

Euroopa ja Eestimaa Rohe-lised on koos kavandanud “Rohelise tööstusrevolutsioo-ni” kava, mille elluviimisel käivituv innovatsioon ja teh-noloogia-uuendused toovad samad mugavused eurooplaste kätte kordades väiksema energia ja ressursikuluga.

Meie pere sooja ja kõigi mõeldavate mugavustega kodu koguenergia-kulu on väiksem kui 60 kWh ruut-meetri kohta aastas ja see kulu on aasta aastalt vähene-mas, sest rakendame ener-giasäästutehnoloogiaid ja -viise. Ikka neidsamu, mis kõigile täna poest ja teenuse-pakkujatelt kättesaadavad, ei miskeid „kosmosetehno-loogiaid“. Eesti keskmise kodu aastane koguenergia-tarve on 300 kWh ruutmeetri kohta. Kas ka teie pere soov oleks saada kuu lõpus viis korda väiksem energiaarve? Kui jah, siis Sinu valik Euroopa Parlamendi valimistel on nimekirj nr 111.

TEADAANNE
KÕIKIDELE ÄRKSA VAIMUGA INIMESTELE:

29.MAIL k.a. ALGUSEGA KL 19
LIHULA LAULULAVAL
(VIHMA KORRAL KULTUURIMAJAS)

ROHELISE VENNASKONNA KONTSERT

KOOS SELGITUSTEGA

MÄNGIVAD:
FLOWERS OF ROMANCE,
VENNASKOND
SELGITAVAD:
TÖNU TRUBETSKY,
MAREK STRANDBERG,
ALEKSEI LOTMAN

ÜRITUS ON TASUTA

VALI
EUROOPALE
ROHELINE
TEE!

TOIT peab sööjat rõõmustama. Taotleme õiglast hinda tervislikule toidule ja selget toiduteabe nähtavust pakenditel.

MAA ON MEIE KODU, nii peame temasse ka suhtuma. Me ei poolda looduse ja tuleviku arvelt majandamist.

MAAELU tähendab nii saamist kui andmist. Seisame selle eest, et Euroopa Liidu toetusi jagatakse eelkõige neile kohalikele põllu-meestele, kes oma saadusi kasvatades ja töödeldes arvestavad inimese tervise ning puhta loodusega.

ENERGIA on olemas. Arukalt tarbides jagub kõigile. Seisame aruka energiakasutuse ja taastuenergia eest.

TÖÖD jätkub. Roheline majandus loob uusi töökohti. Rohelised loovad Euroopa uue rohelise algatusega järgmise 5 aastaga Euroopas vähemalt 5 miljonit uut töökohta.

AVATUS on võti tähtsate küsimuste lahendamiseks. Loomesulle võimaluse kaasa rääkida just Sind puudutavate otsuste langetamises.

Julge unistada, vali Euroopale roheline tee! See on võimalik. Vali Rohelised Euroopa Parlament!

EESTIMAA
ROHELISED

ROHELISED TEAVAD, MIDA EUROOPAS TEHA! UURI JA KÜSI INTERNETIS WWW.ERAKOND.EE

ROHELINE MAJANDUS LOOB UUSI TÖÖKOHTI! UURI JA KÜSI INTERNETIS WWW.ERAKOND.EE

VALI EESTILE JA EUROOPALE ROHELINE TEE... VALI ROHELISED EUROPARLAMENTI! KÜSI INTERNETIS WWW.ERAKOND.EE